

**SAVJET
RADIO I TELEVIZIJE CRNE GORE**
Broj:
Podgorica, 10.05.2021. godine

Na osnovu člana 25 stav 1 tačka 22 Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore ("Sl. list CG", broj 80/20) i člana 44 stav 2 tačka 4 Statuta Radio i Televizije Crne Gore br.01-7250 od 17.12.2020 godine, Savjet Radio i Televizije Crne Gore na sjednici održanoj dana 10.05.2021. godine, donio je

**E T I Č K I K O D E K S
RADIO I TELEVIZIJE CRNE GORE**

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Etičkim kodeksom (u daljem tekstu: Kodeks) utvrđuju se etički standardi i pravila ponašanja novinara, svih zaposlenih kao i svih lica sa mandatom u Radio i Televiziji Crne Gore (u daljem tekstu: RTCG), utvrđuju se profesionalni standardi i etička načela pri stvaranju radijskog, audio-vizuelnog i multimedijskog programa, drugih audio i audio-vizuelnih proizvoda i ostalih proizvoda koje RTCG proizvodi samostalno ili u saradnji sa drugima, profesionalni standardni i etička načela pri upravljanju i nadzoru u RTCG kao i postupak utvrđivanja povreda Kodeksa.

Član 2

RTCG je javni medijski servis i u pružanju javnih usluga, svoje ciljeve ostvaruje na osnovu opštег interesa, prava javnosti da zna, potreba prosperiteta pojedinaca i društva, društvene povezanosti kao i promovisanja pluralizma i kulturnih različitosti. Program RTCG namijenjen je svim građanima, odnosno publici u najširem smislu riječi.

Program RTCG, u pružanju javnih usluga iz stava 1 ovog člana, ostvaruje se u skladu sa zakonima i opštim aktima RTCG.

Član 3

U programskoj i uređivačkoj politici RTCG nije dopuštena cenzura, odnosno trajno ili povremeno ograničavanje ili zabranjivanje pripremanja, obrađivanja ili prikazivanja nekog događaja, procesa, pojave ili teme, zasnovano na interesnoj, političkoj, nacionalnoj, rasnoj, vjerskoj, polnoj ili drugim sličnim osnovama i procjenama.

U programskoj i uređivačkoj politici RTCG, odnosno u programima RTCG nisu dopušteni postupci suprotni Ustavu Crne Gore, zakonima i opštim aktima RTCG

Član 4

Odredbe Kodeksa obavezuju sve osobe koje neposredno proizvode program RTCG i učestvuju u mnogobrojnim fazama njegovog pripremanja i emitovanja. Kodeks obavezuje sve one koji pišu tekstove, stvaraju ili proizvode ton ili sliku, vode, realizuju ili uređuju emisije i druge programske sadržaje - to su novinari, urednici, voditelji i drugi zaposleni koji kreativno učestvuju u stvaranju, odnosno realizaciji programa (u daljem tekstu: kreativno osoblje). Za poštovanje odredbi Kodeksa u najvećoj mjeri su odgovorni novinari, urednici i reditelji.

Odredbe Kodeksa obavezuju osobe koje su s RTCG sklopile ugovor o radu (zaposleni) i spoljne saradnike koje RTCG angažuje za obavljanje određenih poslova u proizvodnji i emitovanju programa. RTCG će lice koje sa RTCG sklapa ugovor o radu ili drugi ugovor s kojim se ostvaruje spoljna saradnja upozoriti na postojanje i obavezu poštovanja ovog Kodeksa.

Odredbe Kodeksa obavezuju i sve članove Savjeta RTCG, generalnog direktora, direktora TVCG, direktora RCG, rukovodioca MMC, članove Komisije za Izvještajem Komisije za programske sadržaje na albanskom jeziku i jezicima drugih pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica kao i Ombudsmana.

U postupku u kojem se utvrđuje odgovornost za povredu Kodeksa niko se ne može pozivati na nepoznavanje odredbi Kodeksa.

PROFESIONALNI STANDARDI I ETIČKA NAČELA

Član 5

Novinari i kreativno osoblje kao i članovi Savjeta, menadžmenta i uredništva i svi zaposleni obavezni su u svom radu i javnim istupima, što podrazumijeva i istupe na društvenim mrežama, voditi računa o vrijednostima i načelima, ciljevima programa i drugih proizvoda RTCG te o osnovnom zadatku RTCG kao javnog servisa iz člana 2 ovog Kodeksa.

U svojem radu, javnim istupima i istupima na društvenim mrežama dužnost novinara i ostalog kreativnog osoblja kao i članovi Savjeta, menadžmenta i uredništva i svih zaposlenih je poštovanje pluralizma ideja, dostojanstva i slobode pojedinaca i zajednica, nacionalne i opšte vrijednosti, kulture i tradicije kao i čuvanje kulture javne riječi, nivo komunikacije i vođenje računa o dostojanstvu i integritetu lica koja se spominu.

Obaveza je poštovati sve manjine i druge posebne društvene zajednice te poštovati pravo na zaštitu privatnosti, dostojanstva, ugleda i časti svakog lica.

Član 6

U svom radu, novinari i kreativno osoblje moraju voditi računa da se u programu RTCG objavljaju istinite, objektivne, potpune, provjerene i pravovremene informacije.

U slučaju dileme, mora se dati prednost načelu tačnosti i provjerenosti pred načelom pravovremenosti informacije.

Član 7

U programu RTCG mora se navesti izvor informacije, osim ako je riječ o kratkoj i aktuelnoj vijesti čiji je izvor agencijski izvještaj o javnim događajima.

U izuzetnim situacijama, ako je riječ o objektivno pouzdanom izvoru informacije, a koji insistira na anonimnosti, može se upotrijebiti neki od uobičajenih izraza koji približno određuje izvor ili pouzdanost izvora informacije.

Po pravilu, za anonimni izvor informacije nisu dopušteni samo neodređeni izrazi poput «govori se», «čuje se», «pričaju», «kažu», «neki tvrde» i slični, bez pobližeg navođenja subjekta informacije.

Informacija iz neslužbenih ili nedovoljno pouzdanih izvora mora se prije emitovanja dodatno provjeriti i potvrditi kod najmanje još jednog izvora. U slučaju da provjera nije moguća, a njeno je emitovanje nužno, mora se jasno navesti o kojem je izvoru informacije riječ.

Za sve informacije koje se prenose iz drugih medija mora biti naznačen izvor, odnosno medij iz kojeg se prenose informacije.

Član 8

Program RTCG mora biti uravnotežen te se mora poštovati pravilo «druge strane». Moraju se ravnopravno i ravnomjerno predstaviti suprotstavljenia stajališta i mišljenja, te njihovi nosioci.

Ako je riječ o temi koja je aktuelna i od javnog interesa, kada lice koje je pozvano u emisiju ili koje je pozvano dati izjavu za prilog, odbije gostovanje u programu ili davanje izjave, odbijanje gostovanja ili davanja izjave mora se objaviti, zajedno s onim što je pozvani eventualno naveo kao razlog nedolaska ili odbijanja davanja izjave, a novinar gledaoce mora informisati o njegovim stavovima ako o tome postoje saznanja.

Član 9

U programu RTCG informacija mora biti razumljiva i jasna najširem krugu slušaoca i gledaoca, odmah nakon objavljivanja, bez naknadnih i dodatnih objašnjenja.

U programu RTCG nije dopušten senzacionalistički pristup izvještavanju ni senzacionalizam u tekstualnim, slikovnim i tonskim informacijama.

Član 10

Novinari i kreativno osoblje pri stvaranju programa RTCG moraju biti nepristrani. Ne smiju mijenjati, iskriviljavati ili tumačiti činjenice na temelju svojih ili tuđih stavova ili mišljenja, te moraju jasno odvajati objektivne činjenice od subjektivnih stavova, mišljenja ili komentara.

Nije dopušteno miješanje forme vijesti ili izvještaja s komentarom.

Svi osvrti i komentari trebaju biti jasno predstavljeni i posebno najavljeni kao autorsko stajalište. Na programima RTCG je zabranjeno emitovanje anonimnih osvrta i komentara.

Član 11

U programima RTCG novinari i kreativno osoblje moraju imati pristanak osobe za objavljivanje njene izjave, osim kada je ta izjava data u sklopu javnog djelovanja te osobe.

Na početku snimanja izjave „na terenu“ novinar se mora predstaviti i po pravilu upoznati lice za koju emisiju ili prilog snima izjavu.

Kada punoljetno lice, na javnom ili službenom mjestu, pristane odgovarati na pitanje novinara, smatra se da pristaje na emitovanje svoje izjave, u cijelosti ili u dijelovima koji ne mijenjaju sadržaj ili suštinu izrečenoga.

U slučaju da lice nakon završetka snimanja ili dosta vremena prije emitovanja odustane od svoje izjave ili dijela izjave, to se mora poštovati.

Od izjave ima pravo odustati i lice koje obavlja javnu djelatnost, ali u tom slučaju novinar mora navesti da je to lice odustalo od izjave te ima pravo prepričati sadržaj njegove izjave.

Član 12

U programima RTCG novinari i kreativno osoblje ne smiju skraćivati ili na neki drugi način mijenjati izjavu tako da promijene njenu poruku, suštinu, smisao i ravnotežu. Isto pravilo važi za tekst, zvuk, fotografiju, dokument i druge nosioce informacija.

Ne smije se kombinovati ili mijenjati originalni kontekst izjava, tekstova, zvukova, fotografija, dokumenata i drugih prenosioca informacija tako da se promijeni njihova poruka, suština, smisao i ravnoteža.

Ton, slika, tekst, zvuk, fotografija, dokument i drugi prenosioci informacija ne smiju se upotrebljavati za druge svrhe osim onih za koje su snimljeni. Izuzetak od ovoga pravila su humoristični, satirični, dramski ili drugi zabavni prilozi i emisije.

Član 13

Novinari i kreativno osoblje moraju poštovati pravo svakog lica na privatnost. Informacije o privatnom životu lica, bez njegovog pristanka, po pravilu se ne smiju objaviti u programu.

Izuzetno i uz poseban oprez i provjeru, mogu se objaviti privatne informacije o nekom licu bez njegovog pristanka, ali uz uslov da su neposredno vezane za njegov javni posao te da je njihovo objavljivanje od interesa javnosti ili je sam dao povod za takav interes.

Član 14

U svom radu, javnim istupima i istupima na društvenim mrežama novinari i kreativno osoblje ne smiju isticati političku, vjersku ni bilo koju drugu pripadnost ili sklonost, koja bi objektivno mogla stvoriti utisak o njihovoj nesamostalnosti ili neobjektivnosti.

ODNOS PREMA DRŽAVI , VLASTI, POLITICI, EKONOMIJI

Član 15

Novinari i kreativno osoblje kao i uredništvo i menadžment moraju izbjegavati članstvo u političkim strankama ili političkim partijama. U slučaju da su ipak članovi, ne smiju obavljati dužnosti u političkim strankama i udruženjima.

Oni koji jesu članovi političkih stranaka ili udruženja dužni su o tome unaprijed obavjestiti neposrednog rukovodioca u svim situacijama u kojima bi takvo članstvo objektivno moglo stvoriti utisak o sukobu interesa ili sumnju u nepristrasno, objektivno i vjerodostojno obavljanje njihovog posla.

Član 16

Izvještavanje o kriminalu, suđenjima, saobraćajnim nezgodama i drugim izvanrednim događajima u informativnim emisijama RTCG ne smije biti senzacionalističko, niti smije izazivati, povećavati ili širiti tjeskobu, strah i paniku kod gledaoca ili slušaoca.

Novinar i njemu neposredno nadređeno lice moraju provjeriti je li o nekoj tragediji u kojoj ima mrtvih, povrijedjenih ili nestalih ljudi obaviještena najbliža porodica, prije nego što se objave informacije koje bi mogle otkriti identitet stradalih ili nestalih lica. To pravilo ima prednost pred načelom pravovremenosti informacije.

Član 17

Ne smiju se snimati i prikazivati krupni kadrovi lica pokojnika, krupni kadrovi masakriranih tijela i slični krupni kadrovi koji bi mogli uzrokovati nepotrebno ili dodatno emocionalno uznemiravanje gledaoca.

U svim programima RTCG zabranjeno je emitovanje autentičnih krupnih kadrova smaknuća, ubistava ili pogibije ljudi.

Svaki prilog ili emisija s kadrovima koji bi na bilo koji način mogli šokirati ili emocionalno uznemiriti gledaoce mora se posebno najaviti uz upozorenje da sadržaj koji slijedi nije primjereno djeci i drugim osjetljivim osobama.

Član 18

Ne smije se koristiti slikovna ili tonska arhivska građa prepoznatljivog slučaja kriminala, suđenja, saobraćajne nesreće ili drugog izvanrednog događaja da bi se ilustrirao aktuelni događaj.

Igrani, slikovni ili tonski materijali koji su naknadno snimljeni za ilustraciju aktuelnog događaja moraju biti posebno označeni.

Član 19

U izvještavanju o kriminalu i sudskim postupcima novinari i urednici moraju poštovati ustavnu i zakonsku pretpostavku da je lice nedužno sve dok se ne doneše pravosnažna sudska presuda kojom je proglašen krivim.

Izrazi poput „osumnjičeni“, „okriviljeni“, „optuženi“ i „osuđeni“ moraju se upotrebljavati ispravno i precizno, u skladu s krivičnim zakonodavstvom.

Član 20

Podaci o kriminalističkoj obradi dobijeni od policije ili drugih državnih tijela ili institucija mogu se objaviti, ali se ne smiju navoditi imena ili drugi podaci koji bi mogli otkriti identitet lica obuhvaćenih obradom, osim ako ih nije objavila policija ili druga državna tijela.

Podaci koji bi mogli otkriti identitet lica obuhvaćenih kriminalističkom obradom smiju se objaviti pod uslovom da su u javnosti već poznati iz drugih pouzdanih i dopuštenih izvora.

Član 21

Podaci iz javnog suđenja i iz presude po pravilu se smiju objavljivati ali se ne smiju izdvajati i prikazivati na tendeciozan način prema bilo kojem licu.

Nepravosnažne presude ne smiju se komentarisati.

Podaci sa suđenja maloljetnicima ili drugog postupka iz kojega je isključena javnost ne smiju se objavljivati.

Član 22

Identitet žrtve ili svjedoka seksualnih kaznenih djela te identitet maloljetne žrtve i svjedoka ne smije se otkriti ni u kojem slučaju, čak ni ako su dali pristanak ili ako je njihov identitet objavljen u drugom mediju.

Izuzetno se može objaviti identitet samo pokojne maloljetne žrtve, i to nakon što je o tome službeno obaviještena žrtvina najbliža porodica, ali i tada je zabranjeno emitovanje „žive“ slike ili fotografije takve žrtve.

Član 23

Izvještavanje s javnih protesta ili drugih javnih nemira mora se zasnivati na sljedećim pravilima:

- 1) način izvještavanja s takvih događaja i trajanje izvještaja ne smije se zasnivati na medijskoj atraktivnosti slike i tona, nego na objektivnoj važnosti događaja, organizatora i učesnika,
- 2) izvještaj se mora zasnivati na podacima o identitetu organizatora takvih javnih događaja i ciljevima koji se žele postići, a ako postoe različite procjene o broju učesnika, potrebno ih je sve navesti,
- 3) niko od članova terenskih ekipa koje prate događaj ne smije komentarisati događaj ili komunicirati sa učesnicima događaja, niti smije od njih nešto tražiti ili im sugerisati,
- 4) u izvještavanju se trebaju izbjegavati pojedinci ili grupe koji se posebno ističu i koji očito nastupaju zbog prisutnosti kamara i mikrofona, a nemaju neposredne veze sa sadržajem protesta ili druge javne manifestacije.

Član 24

Pri izvještavanju o terorističkim akcijama ili otmicama imperativ je zaštita života ljudi i neometanje ili neugrožavanje akcije mjerodavnih državnih tijela koje imaju absolutnu prednost pred svim drugim etičkim i profesionalnim načelima u ovom Kodeksu i izvan njega.

Ne smije se emitovati nijedna izjava ili intervju s teroristom ili otmičarem bez dopuštenja odgovornog urednika i bez konsultacije sa ovlašćenim licem nadležnog državnog tijela.

U slučaju da se s odgovornim urednikom trenutno ne može stupiti u kontakt, novinar mora dobiti dopuštenje ostalih nadležnih rukovodilaca do direktora televizije. Ukoliko ni sa njima ne može stupiti u kontakt, novinar može emitovati takav sadržaj ako ovlašćeno lice iz nadležnog državnog tijela procijeni da takvo emitovanje ne ugrožava zaštitu života ljudi.

Emitovanje informacija ili snimljenog tonskog i slikovnog materijala, bez obzira na medijsku atraktivnost ili ekskluzivnost, bezuslovno se mora privremeno odložiti, ako bi takvo emitovanje, makar posredno, moglo ugroziti akciju mjerodavnih državnih tijela ili živote ljudi.

DJECA I DRUGE DRUŠTVENE GRUPE

Član 25

Lica mlađa od 18 godina (maloljetnici) ne smiju se pojavljivati u programima, ne smiju učestvovati u proizvodnji programa niti se smije emitovati njihova izjava ili intervju bez izričite saglasnosti roditelja ili staratelja (zakonski zastupnik) te bez drugih saglasnosti, odnosno odobrenja ako su propisana zakonom. Zabranjeno je plaćati roditeljima i starateljima kako bi dali saglasnost oko toga.

U izjavama, intervjuima, prilozima i emisijama, djeci i maloljetnicima, kada je dopušteno snimanje, mora se dopustiti da govore u svoje ime i na svoj način te se moraju izbjegavati zlonamjerna, sugestivna, ironična ili nedobronamjerna i slična pitanja.

Djeca i maloljetnici u programu se ne smiju ni na koji način koristiti u političke, komercijalne i druge svrhe koje im nisu primjerene, osim u sklopu dopuštenoga ekonomskog reklamnog programa.

Arhivski, tonski ili slikovni zapisi na kojima se mogu lako prepoznati lica ili utvrditi identitet djece i maloljetnika ne smiju se upotrebljavati kao ilustracija za neki drugi događaj ili temu, nego isključivo za svrhu za koju su snimljeni.

Član 26

U programima se, ni uz dopuštenje roditelja ili staratelja, slikom ili riječju ne smiju identifikovati djeca ili maloljetnici koji se ponašaju nezakonito ili asocijalno.

U programima se, ni uz dopuštenje roditelja ili staratelja, ne smije objaviti slika ili ton koji bi mogli dovesti do identifikacije djeteta ili maloljetnika koji je svjedok, osumnjičeni, okrivljeni ili optuženi u sudskom postupku ili koji je, na bilo koji način, uključen u postupke drugih državnih tijela (starateljstvo, usvajanje i drugi slični postupci).

U slučaju kada se u pripremi programa uoče situacije kojima se krše odredbe ovog Kodeksa, odnosno na drugi način ugrožavaju interes ili prava djece ili maloljetnika, odmah se mora prekinuti proizvodnja takvog programa.

Član 27

U prilozima i emisijama ne smiju se ni na koji način diskriminisati ili vrijeđati lica po rasi, boji kože, vjerskoj ili nacionalnoj pripadnosti, životnoj dobi, polu, seksualnoj orijentaciji, rodnom izražavanju, bilo kojoj fizičkoj ili mentalnoj osobini, bračnom, zdravstvenom ili nekom drugom stanju, životnom stilu, društvenom položaju, imovinskom statusu, stepenu obrazovanja, invaliditetu ili nekoj drugoj ličnoj karakteristici.

U emisijama i prilozima ne smiju se, ni na koji način diskriminisati ili vrijeđati žene i ne smiju se generalizovati ili prikazivati u skladu s postojećim društvenim stereotipima. Moraju se izbjegavati lični zaključci o ženama.

Član 28

Podaci o punoljetnom bolesniku i njegovu zdravstvenom stanju smiju se objavljivati samo na osnovu izričite i unaprijed date bolesnikove saglasnosti. Bolesnici ne smiju biti izloženi insistiranju ni bilo kakvom pritisku radi davanja izjave ili intervjuja. U slučaju kada nakon pitanja takvo lice pristane dati izjavu ili intervju, to se mora obaviti obzirno i završiti u najkraćem mogućem roku.

Ne smiju se snimati krupni kadrovi lica pacijenata ispred zdravstvenih ustanova, u ambulantama, čekaonicama, ordinacijama, na ispitivanjima i pregledima, a u emitovanju se trebaju izbjegavati i drugi kadrovi prema kojima se pacijenti mogu lako identifikovati.

Pacijenti u bolnicama i bolničkim sobama ne smiju se tonski ili slikovno snimati bez njihovog izričitog i unaprijed datog pristanka.

Član 29

Lica s invaliditetom ne smiju se prikazivati pokroviteljski, nego kao sve druge osobe u programu, a gledaoci i slušaoci moraju biti nepristrano informisani o njihovim problemima ili traženjima.

OSTALI PROFESIONALNI STANDARDI I NAČELA

Član 30

Sva lica koja daju izjavu ili intervju u programu RTCG moraju biti predstavljena punim imenom i prezimenom.

Izuzetno, ako postoji mogućnost da bi javno identifikovanje lica moglo ugroziti njegovu sigurnost ili pravo na privatnost, a postoji interes javnosti ili profesionalno opravdanje za emitovanje, njegov identitet se mora pri emitovanju sakriti.

Član 31

U programu RTCG novinari i kreativno osoblje moraju poštovati autorstvo svojih kolega te druga autorska i srodna prava u skladu sa zakonskim propisima i opštim aktima RTCG.

Na RTCG je zabranjeno objavljivanje tonskih, slikovnih i tekstuálnih plagijata.

Ako se, kako bi se informisala javnost, u skladu sa zakonskim propisima, koristi izjava, tekst, slika ili zvuk iz drugih sredstava javnog saopštavanja, moraju se prije toga urediti prava za objavljivanje, te navesti izvor.

Član 32

Arhivski, slikovni i zvukovni materijal koji se u programu koristi kao ilustracija aktuelnih zbivanja ili tema mora se pri emitovanju posebno naznačiti.

Ako se zbog nedostatka autentičnog materijala koristi rekonstruisani, mora se jasno naznačiti početak i kraj takvog materijala.

Slikovnim ili zvukovnim efektima, obradom slike ili zvuka, računarskom animacijom ili drugim tehničkim postupcima u informativnim prilozima i emisijama ne smije se prikrivati, mijenjati ili iskrivljavati izvorni sadržaj ili poruka.

Član 33

Novinari i kreativno osoblje obavezni su poštovati zakonsku zabranu objave informacije.

Član 34

Zaposleni i spoljni saradnici koji se pojavljuju pred mikrofonima i kamerama moraju se ponašati primjereno okolnostima i biti odjeveni primjereno profesionalnoj dužnosti i situaciji.

Ne smiju na vidljivom mjestu nositi, odnosno isticati bilo kakva obilježja, znakove i simbole ili na drugi način iskazivati bilo kakvu pripadnost, osim u slučaju zahtjeva RTCG, odnosno potreba RTCG, prema odluci generalnog direktora RTCG.

Član 35

Odstupanje od profesionalnih standarda iz ovog Kodeksa koji važe za informativne emisije i sadržaje (informativni programi) ne odnosi se na emisije i druge programske sadržaje kod kojih bi takva pravila dovela u pitanje logiku i smisao, primjera radi zabavne emisije, dramske emisije i drugi programski sadržaji – umjetnička djela i subjektivne autorske emisije.

PREDIZBORNA KAMPANJA

Član 36

U predizbornoj kampanji moraju se poštovati izborni zakoni, zakonski propisi i izborna pravila.

U predizbornoj kampanji ne smije se povrijediti načelo ravnopravnosti političkih stranaka i samostalnih kandidata te profesionalna načela nepristranosti, korektnosti i nesvrstavanja novinara uz političke stranke ili kandidate, čuvajući tako i svoje profesionalno dostojanstvo.

Izvještavanje o odazivu birača i izbornim rezultatima mora se ponajprije zasnivati na službenim informacijama čiji je izvor Državna ili Opštinska izborna komisija.

Novinari i kreativno osoblje, ako su se kandidovali na izborima, ne smiju 30 dana prije početka predizborne kampanje i tokom njenog trajanja obavljati svoj posao na RTCG. U slučaju kandidature, dužni su zatražiti neplaćeno odsustvo.

REKLAME

Član 37

Za emitovanje reklamnih poruka, odnosno oglašavanja, osim zakonskih i tehničkih uslova, reklamne poruke moraju zadovoljiti i etičke standarde.

U informativnim, vjerskim, dokumentarnim i dječjim emisijama, odnosno programskim sadržajima nisu dopuštene reklamne poruke i oglašavanje, plasman proizvoda i usluga.

Novinari i kreativno osoblje, ne smiju se glasom ili likom pojavljavati u ekonomskim reklamnim porukama, odnosno oglašavanju, niti smiju biti autori plaćene reklame i napisa, osim izuzetno kada taj posao obavljaju volonterski u sklopu humanitarnih akcija u kojima učestvuje RTCG ili ako imaju posebno odobrenje generalnog direktora RTCG.

Novinarima, urednicima i drugim licima koja se pojavljuju u informativnom programu, odnosno informativnim programskim sadržajima zabranjeno je bilo kakvo učestvovanje u reklamnim porukama, odnosno oglašavanju.

Član 38

Nije dopušteno prikriveno oglašavanje u bilo kojem dijelu programa u emisijama i bilo kojem obliku, bilo tonski, verbalno ili slikovno prikazivanjem robe ili usluge, robne marke, imena proizvođača ili davaoca usluge i njihove aktivnosti i svakog drugog komercijalnog sadržaja.

Nije dopušteno snimati i objavljivati informacije s kadrom u kojem je u pozadini jasno vidljiva reklamna poruka, odnosno oglas.

Novinari i kreativno osoblje odgovorni su za prikriveno oglašavanje u bilo kojem dijelu programa i u bilo kojem obliku.

Urednik je obavezan prije svakog emitovanja emisije ili priloga utvrditi postoji li eventualno prikriveno oglašavanje ili nedopušteno plasiranje proizvoda i usluga u emisiji ili prilogu.

Član 39

Postupak (metodologija) utvrđivanja prikrivenog oglašavanja određuje se posebnim pravilima koja donosi generalni direktor RTCG.

SUKOB INTERESA

Član 40

Novinari i kreativno osoblje ne smiju se baviti nikakvim stalnim ili povremenim poslovima ili aktivnostima koji bi mogli stvoriti utisak o mogućem ugrožavanju njihove nezavisnosti, objektivnosti ili vjerodostojnosti.

U slučaju kada se novinari i kreativno osoblje nađu u situaciji koja znači sukob interesa ili bi mogla stvoriti utisak o sukobu interesa, moraju o tome obavjestiti nadređenoga.

Novinari i kreativno osoblje imaju pravo odbiti svaki radni zadatak koji bi ih mogao dovesti u sukob interesa. Ako iz objektivnih razloga ipak moraju obaviti neki zadatak koji znači mogući, odnosno potencijalni sukob interesa, novinar ili urednik mora to javno objaviti.

Član 41

Ostale odredbe o sukobu interesa utvrđene Opštim pravilima o radu i ponašanju ili drugim aktima RTCG za zaposlene u RTCG, primjenjuju se i na novinare i kreativno osoblje u procjenjivanju sukoba interesa u povredi ovog Kodeksa.

ODNOSI NOVINARA I UREDNIKA

Član 42

Odgovorni/nadređeni urednik ima pravo intervenisati u pripremi ili na gotov sadržaj priloga ili emisije samo ako smatra da se krši Kodeks, profesionalne standarde ili zakone, pri čemu je dužan o svojoj namjeri obavjestiti novinara, urednika kojem je nadređen i voditelja. Na njihov zahtjev dužan je, u roku od 24 sata, svoju odluku obrazložiti u pisanim obliku.

Odgovorni urednik ima pravo ne dopustiti emitovanje priloga ili emisije samo ako se njegovi nalozi odbiju, ili ako se ne mogu obaviti na vrijeme, ili ako iz opravdanih razloga nije mogao na vrijeme stupiti u kontakt s novinarom, autorom i voditeljem.

Član 43

Urednik nema pravo narediti prečutkivanje tačnih i objektivno bitnih činjenica ili događaja za neku vijest ili izvještaj, te nema pravo narediti da se ne snima ili prečuti događaj koji je objektivno važan za javnost i koji ispunjava zakonske uslove za objavu.

Novinar i urednik imaju pravo odbiti nalog višeg, odnosno nadređenog urednika o pripremi ili promjeni priloga ili emisije:

- 1) kada smatra da bi izvršavanjem takvog naloga prekršio ovaj Kodeks, druge profesionalne i etičke standarde ili zakon,
- 2) kada je u sadržaj uključeno lice s kojom je u srodstvu ili drugim bliskim odnosima,

- 3) kada je u sadržaj uključeno tijelo, institucija ili druga pravno lice gdje je zaposlen neko od njegove porodice ili rođaka.

Uprkos novinarovom odbijanju, urednik ima pravo istrajati na svojem nalogu. Tada je novinar dužan, prema urednikovim upustvima, tehnički dovršiti prilog za dnevni program

koji ne trpi odlaganje, a za priloge koji nisu hitni dužan je uredniku staviti na raspolaganje sve što je nužno za finalizaciju. Pri tome novinar ima pravo zahtijevati da se prilog emituje bez njegovog potpisa i da ga čita spiker, a urednik mora taj zahtjev poštovati.

Kada urednik insistira na promjeni snimljene emisije ili promjeni plana za pripremu emisije „uživo“, novinar je dužan završiti emisiju dnevnog programa koja ne trpi odlaganje, a kod emisija koje nisu hitne dužan je uredniku staviti na raspolaganje sve što je nužno za realizaciju.

Pri tome novinar ima pravo zahtijevati da se svojim glasom i likom ne pojavljuje u emisiji te da se ona emituje bez njegovog potpisa, a urednik mora taj zahtjev poštovati.

Član 44

Urednik ne smije mijenjati snimljeni prilog ili emisiju bez znanja novinara, odnosno autora emisije. Ako urednik objektivno ne može na vrijeme stupiti u kontakt s novinarom, odnosno autorom priloga, tada mora odložiti emitovanje ili ponovno montirati prilog ili emisiju, tako da ih čita spiker te da se emituju bez novinarova glasa, lika i potpisa.

Urednik ne smije narediti novinaru ili autoru da pod svojim imenom priprema ili čita tekst koji nije u cijelosti napisao ili nije napisao neke njegove sadržajno bitne dijelove.

Urednik smije intervenisati u sadržaj emisije uživo samo ako je to nužno zbog objektivnog i cjelovitog informisanja javnosti. Urednik ne smije prekinuti emisiju uživo tokom emitovanja, osim u slučaju kada je prekid emitovanja nužan zbog više sile ili izvanrednih okolnosti.

JAVNO ISTUPANJE

Član 45

Novinari i kreativno osoblje moraju biti vjerodostojni i odmjereni u javnim istupima te moraju izbjegavati sve istupe u javnosti, objektivno neprimjerene poslu koji obavljaju.

Novinari i kreativno osoblje moraju biti svjesni da će u svemu što rade, pišu ili šalju javnosti biti smatrani dijelom RTCG.

Član 46

Novinari i kreativno osoblje kao i menadžment, uredništvo i članovi Savjeta odgovorni su za istinitost iznesenih navoda u svojim javnim istupima i djelovanju i istupima na društvenim mrežama te ne smiju kršiti odredbe ovog Kodeksa ili drugih opštih akata RTCG, moraju poštovati kulturu i zakonitost javnog istupa te ne smiju iznositi podatke o poslovanju niti davati izjave koje bi mogle štetiti ugledu RTCG.

Lica iz stava 1 ovog člana smiju javno govoriti ili pisati o programu RTCG no dužni su svoje neposredne urednike ili druge neposredne rukovodioce unaprijed obavijestiti o namjeri i

načelnom sadržaju istupa, pri čemu moraju biti posebno pažljivi jer svojim istupom ne smiju narušiti ugled svojih kolega te ugled i vjerodostojnost RTCG.

Novinari i kreativno osoblje trebaju se uzdržavati i izbjegavati javno govoriti ili pisati o ličnim temama i privatnom životu, te svojim istupima ne smiju narušiti lični ugled i vjerodostojnost.

Sve odredbe ovog teksta koje se odnose na istupe u javnosti odnose se i na istupe na društvenim mrežama. Nikome uključujući i menadžment i članove Savjeta nije dopušteno koristiti se društvenim mrežama ili blogovima za iskazivanje ličnih mišljenja i stajališta koja bi štetila RTCG ili izazvala pitanja o njihovoj nezavisnosti i nepristranosti.

Član 47

Novinari i kreativno osoblje kao i svaki zaposleni u RTCG imaju pravo prijaviti mjerodavnim državnim organima kao i tijelima RTCG opravданu sumnju u korupciju ili druga kaznena djela u okviru RTCG.

Onaj ko je u dobroj namjeri, zbog opravdane sumnje, prijavio nezakonite radnje, odnosno kaznena djela državnim organima ili tijelima RTCG ne može snositi nikakvu pravnu posljedicu zbog toga ili dobiti otkaz ugovora o radu.

Odredba iz stava 2 ovog člana ne odnosi se na slučaj iznošenja u medijima, umjesto državnim organima (državno tužilaštvo, policija) ili tijelima RTCG.

PRIJAVA ZBOG POVREDE KODEKSA I POSTUPAK PO PRIJAVI

Član 48

Postupak zbog povrede Kodeksa se pokreće prijavom Savjetu RTCG.

Prijava mora biti razumljiva i treba sadržavati: ime i prezime lica koje je podnijelo prijavu (u dalnjem tekstu: podnositac prijave), ime i prezime lica protiv kojeg je prijava podnesena (u dalnjem tekstu: prijavljeni), kratak opis događaja i član Kodeksa koji je time povrijeđen, vrijeme i mjesto nastanka povrede, datum podnošenja prijave te svojeručni potpis.

Uz prijavu se mogu priložiti kao dokaz i drugi podaci, dokumenti ili materijali za koje podnositac prijave smatra da su potrebni.

Prijavu o povredi odredbi Kodeksa može podnijeti: najšira javnost-slušaoci i gledaoci, član Savjeta RTCG, generalni direktor RTCG kao i svaki zaposleni u RTCG.

Anonimna prijava se neće razmatrati.

Ukoliko Savjet RTCG zaključi da prijava nije potpuna ili dovoljno jasna može tražiti od podnosioca prijave dodatne informacije prije postupanja u roku koji propiše.

O podnesenoj prijavi Savjet RTCG daje mišljenje, koje se u roku od 15 dana od dana podnošenja prijave dostavlja podnosiocu prijave i generalnom direktoru RTCG.

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

Član 49

Generalni direktor RTCG pokreće postupak utvrđivanja odgovornosti zaposlenog zbog povrede pravila i standarda utvrđenih ovim Kodeksom.

Savjet RTCG pokreće postupak utvrđivanja odgovornosti generalnog direktora RTCG zbog povrede pravila i standarda utvrđenih ovim Kodeksom.

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50

Na novinare, kreativno osoblje i ostale zaposlene primjenjuju se opšti propisi o radu, osim u dijelu u kojem je ovim Kodeksom drugačije uredjeno.

Član 51

Novi Kodeks kao i izmjene i dopune postojećeg Kodeksa donose se po istom postupku propisanom za njegovo donošenje.

Član 52

Danom stupanja na snagu ovog Kodeksa prestaje da važi Etički kodeks br. 01-3704 od 11.08.2011.god.

Član 53

Kodeks će se objaviti na sajtu RTCG i stupa na snagu danom donošenja.

